

Sygn. akt VI Gz 266/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Zawilo

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2013r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **D. D.**

przeciwko: **(...) S.A. w L. (Portugalia)**

o **zapłatę**

na skutek zażalenia powoda na pkt II postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 22 sierpnia 2013 r. sygn. akt V GC 1360/12

postanawia:

o d d a l i ć zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postawieniem Sąd Rejonowy w Rzeszowie zwolnił powoda od obowiązku ponoszenia wydatków w 1/2 części (pkt I) i oddalił wniosek w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że powód został wezwany do uiszczenia zaliczki na koszty tłumaczenia dokumentów sądowych w kwocie 3.000 zł - w terminie tygodniowym pod rygorem zawieszenia postępowania.

W odpowiedzi na wezwanie powód złożył wniosek o zwolnienie od obowiązku uiszczenia powyższej zaliczki, bo nie jest w stanie jej ponieść bez uszczerbku koniecznego utrzymania siebie i rodziny. Sąd Rejonowy analizując - w oparciu o przedłożone oświadczenie - aktualną sytuację finansową i majątkową oraz rodzinną powoda zaakcentował, że z prowadzonej działalności gospodarczej osiąga on znaczny przychód, który za okres od 1.04.2013r. do 30.06.2013r. wyniósł 54.432,36 zł, co wskazuje na prowadzenie przez powoda działalności gospodarczej w znacznym rozmiarze. Natomiast koszty uzyskania przychodu generowane są w ramach swobodnych decyzji przedsiębiorców, w tym w ramach zbilansowania przychodów i wydatków pod kątem obowiązków podatkowych. Sąd uwzględnił również fakt, że powód wraz z małżonką mają stałe, comiesięczne dochody w wysokości 4.850 zł. Powód ma dużych rozmiarów dom, generujący proporcjonalnie wysokie koszty utrzymania w tym koszty kredytu hipotecznego, co nie uzasadnia zwolnienia od kosztów

i przerzucenia ich na Skarb Państwa. Ubiegający się o pomoc w zakresie kosztów sądowych winien przede wszystkim poczynić oszczędności we własnych wydatkach (kosztach utrzymania domu i rodziny) do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające może zwrócić się o pomoc państwa. Konieczne utrzymanie w rozumieniu art. 102 ustawy o kosztach

sądowych w sprawach cywilnych to takie, poniżej którego strona domagająca się pomocy państwa popada w stan ubóstwa. Dlatego analiza sytuacji majątkowej powoda pozwala na przyjęcie, że może on zgromadzić sumę w kwocie 1.500 zł na pokrycie tych wydatków.

Powód w zażaleniu na powyższe postanowienie, w zakresie oddalenia wniosku o zwolnienie od wydatków (pkt II), zarzucił Sądowi Rejonowemu

w Rzeszowie naruszenie art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167 poz. 1398 z późn. zm.) poprzez błędne przyjęcie, że powodowi nie przysługuje prawo do zwolnienia od obowiązku ponoszenia wydatków w całości, w związku z błędnym przyjęciem ustaleniem, że powód może w krótkim czasie zebrać kwotę 1.500 zł by ponieść połowę kosztów tłumaczenia dokumentów sądowych, a następnie zebrać kwoty potrzebne na pokrycie dalszych wydatków i zaliczek na nie i nie spowoduje to uszczerbku koniecznego utrzymania powoda i jego rodziny.

Na tej podstawie powód wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie powoda od wydatków, w tym od zaliczki na koszty tłumaczenia dokumentów sądowych – w całości.

W uzasadnieniu zażalenia powód zakwestionował jakoby mógł w krótkim czasie zebrać kwotę 1.500 zł by ponieść koszty tłumaczenia dokumentów,

a następnie kwoty potrzebne na pokrycie dalszych wydatków i zaliczek na nie. Powód wszczął proces kiedy jego sytuacja finansowa była nieporównywalnie lepsza od aktualnej i wtedy uiścił wpis od pozwu (2.128 zł). Nie przewidywał wówczas, że sytuacja materialna w sposób znaczący się pogorszy oraz to, że doręczenie pozwu pozwanemu nie nastąpi na adres oddziału Spółki w kraju. Rodzina powoda musi wydatkować cały comiesięczny dochód na zapewnienie sobie koniecznego utrzymania. W wydatkach brak jest pozycji z której można zrezygnować. Natomiast bilans działalności gospodarczej powoda, za ostatnie pół roku, jest ujemny. To nie poziom obrotów firmy lecz poziom dochodów decyduje o możliwości poniesienia przez niego wydatków. Posiadany przez powoda dom nie stanowi o jego zamożności, a wydatki na jego utrzymanie

(w tym w zakresie kredytu hipotecznego) są naturalnymi i koniecznymi wydatkami. W ocenie skarżącego postanowienie Sądu Rejonowego jest błędne

i niewystarczająco uzasadnione, a utrzymanie go pozbawi powoda dochodzenia praw przed sądem.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie powoda nie jest uzasadnione.

Sąd Rejonowy dokonał pełnej i prawidłowej oceny okoliczności przytoczonych przez powoda oraz złożonych dokumentów dla potrzeb rozpoznania jego wniosku o zwolnienie o od obowiązku ponoszenia wydatków koniecznych do prowadzenia przedmiotowej sprawy. Sąd Okręgowy rozpoznając zażalenie podziela w pełni te ustalenia oraz stanowisko prawne

i przyjmuje je za własne.

Podkreślić należy, że czteroosobowa rodzina powoda posiada stały miesięczny dochód w wysokości sięgającej ok. 4.850 zł miesięcznie. Jeżeli do tego powód jest właścicielem dwóch domów, to nawet gdy jeden z nich jest obciążony prawem dożywocia rodziców, a drugi obciążony kredytem hipotecznym to i tak świadczy to o standardzie życia wykraczającym daleko poza pojęcie ubóstwa. Nie można również zgodzić się z powodem, że jedynie dochód z prowadzonej działalności gospodarczej decyduje o możliwości poniesienia wydatków. W ocenie Sądu Okręgowego strata na działalności gospodarczej sama w sobie nie jest wystarczającą przesłanką do przyznania zwolnienia od kosztów procesu. Łatwość generowania kosztów według polskiego systemu podatkowego powoduje, że wykazanie straty nie daje pełnego i właściwego obrazu sytuacji majątkowej powoda. Sam fakt wykazywania, iż działalność gospodarcza przyniosła stratę, nie może stanowić samoistnej podstawy do przyznania zwolnienia od kosztów, zwłaszcza

w sytuacji gdy strona uzyskuje wysokie przychody i wykazuje bardzo wysokie koszty uzyskania tych przychodów (por. postanowienie SA w Szczecinie z dnia 26.04.2006r., I ACz 447/06, Lex nr 516572). Zwrócić należy uwagę, że powód

przedłożył dwa bilanse, jeden za okres I półrocza 2013r. w którym wykazuje stratę na 1.425,49 zł i drugi za okres II kwartału 2013r. w którym osiągnął dochód w wysokości 7.589,14 zł, co jedynie potwierdza, że racjonalnie generując wydatki może gromadzić środki na prowadzenie procesu. Powód nie wykazał również w żaden sposób, że rzeczywiście w perspektywie czasu od wniesienia pozwu, co miało miejsce pod koniec listopada 2013r., do konieczności uiszczenia zaliczki na wydatki jego sytuacja materialna uległa istotnemu pogorszeniu.

Instytucja zwolnienia od kosztów może być stosowana w sytuacjach wyjątkowych, gdy istnieją uzasadnione powody do przerzucenia ciężaru dotyczącego danej osoby na współobywateli. W tej sprawie okoliczność taka nie zachodzi. W ocenie Sądu Okręgowego powód w procedurze planowania wydatków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej może wygospodarować środki aktualnie potrzebne na dalsze prowadzenie sprawy, wynoszące 1.500 zł. Zasadnie przyjął więc Sąd Rejonowy, że powód bez obawy popadnięcia w niedostatek zagrażający koniecznemu, minimalnemu utrzymaniu dla siebie oraz rodziny, nawet mimo deklarowanych obciążeń finansowych, będzie w stanie ponieść obecnie obciążające go wydatki w powyższej wysokości. Pozwany nie przedstawił Sądowi, ponad wyżej wskazane, żadnych okoliczności, z których mogłyby wynikać odmienne ustalenia.

W obecnym stanie sprawy powód nie jest obowiązany do ponoszenia innych wydatków aniżeli związanych z kosztami tłumaczenia dokumentów, dlatego udzielenie całkowitego zwolnienia od wydatków aktualnie bliżej nieokreślonych, które powód miałby ponosić w przyszłości, nie jest uzasadnione tym bardziej, że sytuacja majątkowa z reguły podlega zmianom

i brak jest w dacie orzekania przesłanek do uwzględnienia wniosku o zwolnienie od obowiązku ponoszenia wydatków w całości, tj. także tych mogących wystąpić w przyszłości.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc, należało zażalenie pozwanego oddalić jako bezzasadne.

Zarządzenie:

1. odpis postanowienia doręczyć pełn. powoda,
2. kal. 1 tydz.